

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

Tsiviilasja number	2-07-50402
Kohus	Tallinna Ringkonnakohus
Otsuse tegemise aeg ja koht	24. oktoober 2008, Tallinn
Kohtukoosseis	Ülle Jänes, Gaida Kivinurm ja Margo Klaar
Tsiviilasi	Balti Investeeringute Grupi Pank AS hagi Veiko Visla vastu 77 000 krooni saamiseks
Vaidlustatud kohtulahend	Harju Maakohtu 29.01.2008 tagaseljaotsus
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Balti Investeeringute Grupi Pank AS apellatsioonkaebus
Menetluse liik	Kirjalik menetlus
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja Balti Investeeringute Grupi Pank AS (registrikood 10183757, asukoht Rüütli 23, 51006, Tartu), esindaja Terje Tuuga Kostja Veiko Visla (isikukood xxxxxxxxxxxx, elukoht xxxxxx x-xx, xxxxxxx xxxxxx, xxxxxx xxxx, xxxxxx, xxxxxxxx)

RESOLUTSIOON

Harju Maakohtu 29.01.2008 tagaseljaotsus jätta muutmata ning apellatsioonkaebus rahuldamata.

Apellatsioonimenetluse kulud jätta hageja kanda.

Ringkonnakohtu otsuse peale võib vandeadvokaadi vahendusel esitada kassatsioonkaebuse Riigikohtule 30 päeva jooksul otsuse kättetoimetamisest alates.

Asjaolud ja menetluse käik

03.12.2007 esitatud hagiavalduses palub hageja kostjalt välja mõista poolte vahel 24.08.2006 sõlmitud tarbijakrediidilepingust nr 0604830/96st tuleneva võlgnevuse 77 000 krooni, millest põhiosa võlgnevus on 39 825, 40 krooni, sissenõutavaks muutunud tasumata intress 9762, 69 krooni, viivis 3784, 98 krooni, leppetrahv 7965, 08 krooni, võla sissenõudmisega seotud kulud 900

krooni ning kahjuhüvitis 14 761, 85 krooni. Kuna kostja jättis lepingujärgsed kohustused täitmata, ütles hageja 18.07.2007 avaldusega lepingu üles.

Kostja kirjalikku vastust ei esitanud.

Maakohtu otsuse põhjendused

Maakohus rahuldab hagi tagaseljaotsusega osaliselt ja mõistis Veiko Vislalt välja Balti Investeeringute Grupi Pank AS kasuks tagastamata krediidisumma 39 825, 40 krooni, sissenõutavaks muutunud tasumata intressi 9762, 69 krooni, viivise 3784, 98 krooni ja leppetrahvi 7965, 08 krooni. Hageja menetluskulud jättis kohus 80% ulatuses kostja kanda ning kostja menetluskulud tervikuna kostja enda kanda.

Kohus tugines tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 407 lg-le 1 ning lahendas vaidluse tagaseljaotsusega. Nimetatud sätte kohaselt võib kohus hageja taotlusel või omal algatusel hagi tagaseljaotsusega rahuldada hagiavalduses märgitud ja asjaoludega õiguslikult põhjendatud ulatuses, kui kostja, kellele kohus on määranud vastamise tähtaja, ei ole tähtaegselt vastanud. Sel juhul loetakse hageja esitatud faktilised väited kostja poolt omaksvõetuks.

Maakohus jättis rahuldamata hageja nõude võla sissenõudmisega seotud kulu 900 krooni väljamõistmiseks, kuna nimetatud kahju ei ületa nõutavat viivist, ning nõude kahjuhüvitise 14 761, 85 krooni osas. Hagejal ei saanud tekkida kahju saamata jäänud intressi näol. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 416 lg 3 kohaselt, kui krediidiandja ütleb lepingu üles, vähendatakse vastavalt tasumata krediidi brutosummat krediidi kasutamata jätmise ajale langeva intressi ja tarbijale langevate kulude võrra. Intressi kui tasu krediidi kasutamise eest tuleb tasuda üksnes aja eest, millal krediiti reaalselt kasutati, s.t krediidiandjal ei ole krediidilepingu ennetähtaegse lõpetamise korral õigust kogu lepingu järgi loodetud intressitulule.

Apellatsioonkaebus

Hageja palub apellatsioonkaebuse tühistada maakohtu otsuse hagi rahuldamata jätmise osas ning teha selles osas uue otsuse, millega mõista kostjalt välja kahjuhüvitis 14 761, 85 krooni ja võla sissenõudmisega seotud kulud 900 krooni. Menetluskulud jätta kostja kanda.

Maakohus kohaldas ebaõigesti VÕS § 416 lg 3, kui jättis kahjuhüvitise hageja kasuks välja mõistmata. Hageja esitas ülesütlemisavalduses esitatud nõuetele leppetrahvi ja viivist ületavas osas kostja vastu kahju hüvitamise ehk saamata jäänud tulu nõude. Kostjapoolsest lepinguliste kohustuste rikkumisest on hagejale tekkinud varaline kahju. Käesolevas asjas puuduvad andmed, et kostja oma maksekohustuse rikkumise eest ei vastusta ning seadusega on kahjunõue esitamine keelatud. Lepingujärgse intressi ehk planeeritud tulu saamise võimaluse kaotas hageja lepingu ülesütlemisel VÕS § 416 lg-s 3 sätestatud korras. Vastavalt nimetatud sättele vähendatakse lepingu ülesütlemisel krediidiandja poolt tasumata krediidisummat krediidi kasutamata jätmise ajale langeva intressi ja tarbijale langevate kulude võrra. Seda hageja ka tegi, nõudes lepingu ülesütlemisel üksnes selleks hetkeks sissenõutavaks muutunud tasumata intressi, kuigi ei pidanud seda tegema. Hagejal on õigus nõuda kostjalt temapoolsest maksekohustuse rikkumisest tuleneva kahju hüvitamist. Hageja poolt saamata jäänud tuluna tuleb antud juhul mõista intressi, mille tasumises on hageja ja kostja kokku leppinud lepingu põhitingimustes ning mille saamisega hageja krediidisumma väljastamisel mõistlikult arvestas, aga samuti intressi, mida hageja oleks võinud saada kostja poolt tasumisele kuulunud summade edasilaenamisest.

VÕS § 416 lg 3 kehtib alles juhul, kui kostja reaalselt enam krediiti ei kasuta ehk krediidi brutosummat vähendatakse ainult nende intresside ja kulude võrra, mis tekivad peale kogu krediidisumma tasumist hagejale. Mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saa pidada VÕS § 416 lg 3

võrdseks väiteid „lepingu ülesütlemine“ ja „krediidi kasutamata jätmise aeg“. Lepingü ülesütlemine võib küll toimuda, kuid aeg, mille jooksul kostja krediiti kasutab, võib olla pikem. Kohus on alusetult jätnud kohaldamata hagiavalduses viidatud krediidlepingu üldtingimustes sisalduva menetlusosaliste omavahelise kokkuleppe, mille kohaselt krediidisaaaja kohustub krediidiandjale hüvitama võla sissenõudmisega seotud kulud, sh kohtu-, inkasso- ja täitemenetlusega seotud kulud, ning alusetult tuginenud väitele, et võla sissenõudmisega seotud kulu on käsitatav kahjuna.

Vastus apellatsioonkaebusele

Kostja kirjalikku vastust ei esitanud.

Ringkonnakohtu otsus

Kolleegium, tutvunud asja materjaliga, leiab, et apellatsioonkaebuse väited ei anna alust Harju Maakohtu otsuse tühistamiseks. Kooskõlas TsMS § 657 lg 1 p-ga 1 tuleb kaevatav otsus jätta muutmata ning apellatsioonkaebus rahuldamata. Kolleegium nõustub vaidlustatud osas maakohu otsuse põhjendustega ning tulenevalt TsMS § 654 lg-st 6 ei korda neid.

TsMS § 407 lg 1 annab kohtule võimaluse teatud juhtudel hagi tagaseljaotsusega rahuldada hagiavalduses märgitud ja asjaoludega õiguslikult põhjendatud ulatuses. Antud juhul on kohus sellest sättest ka juhindunud, kuid rahuldanud hagi osaliselt, sest leidis, et hageja nõuded kahju 14 761, 85 krooni ja võla sissenõudmisega seotud kulu 900 krooni hüvitamiseks on õiguslikult põhjendamatud. Kolleegium nõustub maakohu seisukohaga. Kohus ei kohaldanud materiaalõiguse norme ebaõigesti. Hageja käsitleb kahjuna (saamata jäänud tuluna) lepingu ülesütlemisele järgnenud krediidi kasutamata jätmise aja eest intressi saamise võimaluse kaotust ning võimatust laenata kostja tagastamata summasid edasi, teenimaks planeeritud intressitulu, kuid sellise nõude rahuldamise välistab VÕS § 416 lg 3. Nimetatud sättest tuleneb imperatiivne keeld, mis lõpetab tarbijakrediidlepingu ülesütlemise korral intressi maksmise kohustuse ülesütlemisele järgneva aja eest. Seetõttu ei ole võimalik hageja viidatud asjaoludega põhjendada ka kahju hüvitamise nõuet. Võla sissenõudmisega seotud kulu – kulud, mida laenuvõtja peab tasuma lepingust tulenevate kohustuste rikkumisel – kujutab oma olemuselt lepingu rikkumisega seotud kahju. Maakohus on nimetatud nõude kvalifitseerinud õigesti. VÕS § 113 lg 5 kohaselt võib nõuda viivist ületava kahju hüvitamist, kui kohustuse täitmisega viivitamisest tekkinud kahju suurus ületab viivise. Eeltoodud seisukohti on väljendanud ka Riigikohus (19.12.2007 otsus nr 3-2-1-122-07, punkt 14).

Kuna ringkonnakohus jätab apellatsioonkaebuse rahuldamata ja Harju Maakohtu otsuse muutmata, siis jäävad apellatsioonimenetluse kulud hageja kanda. TsMS § 162 lg 1 kohaselt kannab hagi menetluse kulud pool, kelle kahjuks otsus tehti.

Ü. Jänes

G. Kivinurm

M. Kaar